

میزان همبستگی خود – استنادی با ضریب تأثیر مجله‌های علمی حوزه‌ی علوم پزشکی در

گزارش‌های استنادی نشریات فارسی*

محمد رضا قانع^۱

چکیده

مقدمه: درصدی از کل استنادها شامل خود – استنادی مجله و مؤلف است و استفاده بیش از حد از این موضوع باعث می‌شود که رتبه مجله در سطح بالا قرار گیرد و مؤلف در بعضی موارد جزء پر استنادترین‌ها باشد. هدف از پژوهش حاضر تعیین خود – استنادی مجله و مؤلف و تشخیص همبستگی میان ضریب تأثیر مجله و خود – استنادی در حوزه علوم پزشکی در سال ۱۳۸۴ موجود در پایگاه گزارش‌های استنادی نشریات فارسی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری بود.

روش بررسی: این پژوهش با استفاده از روش تحلیل استنادی بر روی ۳۴ مجله حوزه علوم پزشکی دارای ضریب تأثیر در پایگاه گزارش‌های استنادی نشریات فارسی انجام شد. برای این منظور به پایگاه گزارش‌های استنادی نشریات فارسی از محصولات مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری مراجعه و با انتخاب سال ۱۳۸۴ ضریب تأثیر مجلات مورد بررسی استخراج شد و تعداد خود – استنادی (مؤلف و مجله) تعیین گردید. سپس با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون آماری ضریب همبستگی، داده‌ها آنالیز آماری شد. **یافته‌ها:** به طور کلی رابطه معنی‌داری، در سطح ۰/۰۱، بین ضریب تأثیر و نرخ خود – استنادی وجود داشت ($r = ۰/۵۰۸$). ضریب همبستگی پیرسون رابطه معنی‌داری بین ضریب تأثیر با خود – استنادی مجله و خود – استنادی مؤلف نشان داد. با توجه به نتایج آزمون همبستگی رابطه معنی‌داری بین ضریب تأثیر سال ۱۳۸۴ و ضریب تأثیر بدون خود – استنادی با تعداد مقالات مجلات مورد بررسی مشاهده نشد. بدین معنی که ضریب تأثیر مجله تحت کنترل حجم مقالات مجله نمی‌باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به صفر شدن ضریب تأثیر ۵۸ درصد مجلات بعد از حذف خود – استنادی و بالا بودن میزان خود – استنادی در مجلات حوزه پزشکی ایران در مقایسه با تحقیقات مشابه، بدیهی است باید میزان خود – استنادی (مؤلف و مجله) کاهش یابد تا مجلات در رتبه‌بندی، از جنبه ضریب تأثیر، جایگاه واقعی خود را پیدا کنند. در نتیجه با افزایش میزان خود – استنادی (مؤلف/مجله) در نشریات، سردیران باید در سیاست‌گزینش مقالات تجدید نظر نمایند.

واژه‌های کلیدی: نشریات؛ نشریات ادواری؛ استناد.

نوع مقاله: تحقیقی

پدیرش مقاله: ۸۸/۱/۱۹

اصلاح نهایی: ۸۷/۱۰/۱۱

دریافت مقاله: ۸۷/۱/۲۰

ارجاع: قانع محمد رضا. میزان همبستگی خود – استنادی با ضریب تأثیر مجله‌های علمی حوزه علوم پزشکی در گزارش‌های استنادی نشریات فارسی. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۸۸؛ ۶(۱): ۵۳-۶۴.

مقدمه

* این مقاله حاصل تحقیق مستقلی است که بدون حمایت مالی سازمانی انجام گرفته و در همایش علم سنجی سال ۱۳۸۶ دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که با همکاری مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در علوم سلامت برگزار گردید ارائه شده است.

۱. استادیار، علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، مجتمع دانشگاهی ارم، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری (نویسنده‌ی مسؤول)

E-mail: ghane@srlst.com

گزارش‌های استنادی نشریات (Journal Citation Reports) یا JCR)، از محصولات مؤسسه اطلاعات علمی یا ISI (Institute for Scientific Information)، که در سال